

Vår ref: 17/1226 og 22/2024

NOTAT: Åpent møte om Kystsoneplan for Varanger – Sør-Varanger kommune

Møtested	Møterom Øretoppen, rådhuset
Møtetidspunkt/ramme	Mandag 13.06.22, kl.18:00-19:45
Deltakere	Deltakere: 10stk, deriblant: Sydvaranger Gruve v/Ylva Wård Kirkenes næringsforening v/Magnus Mæland Troika Seafood v/Anne Sofie Vålitalo Havnestyret v/leder Marius Møllersen (Ap) Sør-Varanger naturvernforbund v/Trond Gaasland <u>Representanter for styringsgruppa for kystsoneplanen:</u> Egil Kalliainen (Ap) Magny Bakken (Sp) <u>Rambøll/Henning Larsen AS:</u> Andreas Foss Westgaard, ansvarlig plankonsulent <u>Administrasjonen i Sør-Varanger kommune:</u> Anne Randa, samfunnsplanlegger (referent)

Møteagenda:

Åpent møte om interkommunal Kystsoneplan for Varanger, med vekt på hva planforslaget innebærer for sjøarealene i Sør-Varanger kommune.

Møtenotat:

Medlem i styringsgruppa, Egil Kalliainen, innledet møtet med kort informasjon om planarbeidet. Den interkommunale kystsoneplan for Varanger er et samarbeid mellom kommunene Vardø, Vadsø, Nesseby og Sør-Varanger. I møtet gikk vi gjennom planforslaget for Sør-Varanger kommune. Planforslaget nå er på høring fram til 31.august.

Ansvarlig plankonsulent Rambøll/Henning Larsen AS v/Andreas Foss Westgaard gikk gjennom planforslaget slik det foreligger med fokus på Sør-Varanger. Presentasjonen som ble holdt ligger ved referatet.

Rambøll/Henning Larsen AS har vært engasjert som plankonsulent siden januar/februar 2020. Sør-Varanger kommune har administrativ prosjektledelse for den interkommunale Kystsoneplanen. Fra og med juni 2022 er Anne Randa ansvarlig prosjektleder for planen. Tidligere prosjektleder har vært Vegar Nilsen Trasti.

Hovedmomenter fra presentasjon av planforslaget:

- Om kystsoneplanlegging
  - o Mange utfordringer i arbeidet med en slik plan. Mange hensyn som skal ivaretas

Postadresse:
Boks 406
9915 Kirkenes

Telefon:
78 97 74 00

www.svk.no
postmottak@svk.no

- Planprosessen fram til nå
- Hovedtrekk i planforslaget
  - o Planforslaget baserer seg i stor grad på den eksisterende kommuneplanens arealdel og hvilke avsetninger som der er satt av i sjø.
  - o Det har vært dialog med næringsaktører som Lerøy Aurora og Aurora Seaweed
  - o Dialog med Kirkenes Havn
    - Opplagsområder
    - Nødhavn-områder
  - o Tang og tare – vist seg vanskelig å få på plass denne næringen. Er flere selskaper innen dette i området.
    - Selv om Sør-Varanger har nasjonal laksefjord kan det fortsatt foregå produksjon av tang og tare her, kun oppdrett er begrenset
- Gjort et stort arbeid med å konsekvensutrede fremtidig bruk (det som endres fra gjeldende plan)
- Plankartet
  - o I planforslaget har vi prøvd å unngå områder med flerbruk (flere arealformål innenfor ett område), og heller ha egne områder for akvakultur.

Planforslaget:

- Vektingen mellom fiskeri og akvakultur gjøres i kystzoneplanen, ikke ønskelig med mange områder for flerbruk (flere arealformål innenfor ett område). Derfor er det i stor grad satt av områder med kun ett formål.
- Skravur rundt Kasterholmen:
  - o Lerøy Aurora har tidligere søkt om konsesjon for lakseoppdrett fra Troms og Finnmark fylkeskommune. De fikk avslag på søknaden.
  - o Arealet ved Kasterholmen åpner derfor for akvakultur, men området må detaljreguleres. Dette sikrer grundige vurderinger før en eventuell tillatelse kan gis.
- Området til akvakultur i Kjølffjorden kan ikke brukes til fisk på grunn av at området er del av nasjonal laksefjord.
- Sirkler med og uten skravur: med skravur er oljeomlastningsområder og de uten er oppankringsområder som benyttes av Kirkenes Havn.
- Ytterst i Bøkfjorden/Kjelmøya – Satt av til akvakultur – kan kun brukes til tang og tare pga nasjonal laksefjord, derfor ikke tillat med fiskeoppdrett.
- Kobbholmfjorden – her kom det innspill fra Lerøy om oppdrett. Dette ønsket ikke kommunen å jobbe videre med. Situasjonen i det politiske landskapet har ikke endret seg, og derfor ikke gjort noe med. Ligger i tillegg nært til Grense Jakobselv som er lakseførende vassdrag og nærhet til Russland.

Innspill fra møtet:

Arealformålet - Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

- Bruk og vern – områder som har vært avsatt til «noe» og nå i kystzoneplanen ønsket å settes av til «minst mulig» og dermed avsatt det til bruk og vern.
  - o «sekkebetegnelsen» bruk og vern benyttes som LNFR

Kartlegginger og kunnskapsinnhenting

- Utenom laksefjorder – er det gjort undersøkelser innenfor natur og miljø som sier noe om hvilke områder som er uegnet for oppdrett?
  - o Det er gjort lite kartlegginger av områdene hvor det ikke er foreslått tiltak (avsatt til andre formål enn *bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone*). Dette innebærer at kun foreslåtte lokaliteter for bruk er utredet. Kartleggingen som er gjort er detaljert beskrevet i konsekvensutredningen, og kan også ses i temakartene som følger planforslaget.
  - o Sør-Varanger kommune har ikke på eget initiativ foreslått oppdrettslokaliteter. Se mer utfyllende svar om forholdet til oppdrett lengre ned i referatet.
- Det kom spørsmål om eventuelle innspill fra Statsforvalteren til lokaliteter som burde unngås av hensyn til for eksempel naturmangfold. Statsforvalteren har ikke kommet med noen konkret tilbakemelding på dette.

Avveining av ulike interesser:

- Hvordan er det gjort avveining av interesser som fiske og akvakultur?
  - o Avveiningen er i stor grad gjort gjennom erfaringsbasert kunnskap og ut i fra dette har kommunen foreslått hvilke områder som skal avsettes til hvilke formål.
- Er gjort kartlegginger av ulike avsetningene?
  - o Det finnes egne temakart for dette. Det generelle bildet er at det er mye naturmangfold som må tas hensyn til.
- Er dette en reduksjon av arealet til havbruk? Hvorfor henger vi tilbake fra andre steder som er kommet langt innen utvikling av arealer til havbruk?
  - o Det er ikke gjort en reduksjon i arealet til eksisterende lokaliteter for havbruk.
- Slakteriet på Jakobsnes – begrenses dette arealet?
  - o Området rundt anlegget er regulert i en egen reguleringsplan som fortsatt skal gjelde.

Oppdrett:

- Det var diskusjon om arealavsetning til oppdrettsnæringen. Pengene fra oppdrettsnæringen kommer til oppdrettsnæringen. Pengene havner ikke nødvendigvis lokalt. Viktig at det er plass til å komme og drifte.
  - o Når det gjelder oppdrettsnæringen er kommunens rolle at kommunen rår over arealene. Biomassen (hvor mye fisk virksomheten kan stå med i merdene sine) avgjøres under konsesjonsbehandlingen. Denne har Troms og Finnmark fylkeskommune ansvar for å behandle. Planforslaget tar ikke stilling til antall laks i merdene, men er heller ikke til hinder dersom oppdretter vil sette ut mer i avsatte arealer med konsesjon. Tålegrense for biomasse bestemmes av fylkeskommunen etter eget regelverk og etter høring til Mattilsynet, Statsforvalteren m.fl.
- Det er kun én oppdrettsaktør her i dag som har foreslått lokaliteter for sin næring. Har man på selvstendig grunnlag sett på lokaliteter som kan være aktuelle med verdiskapingsperspektiv?
  - o Lerøy Aurora har kommet med egne forslag. Noen av disse områdene kan det være Statsforvalteren i Troms og Finnmark fremmer innsigelse til, på grunn av villaksstammer i områdene.
  - o Salmar har også sett på å etablere seg i Varangerfjorden. De har vurdert innspillene som Lerøy Aurora har foreslått, og på bakgrunn av dette ikke sendt inn egne forslag til lokaliteter.

- Det er svært kostbart for en kommune å selv finne fram til lokaliteter. Å utrede hele planområdet for alle lokaliteter er tid og ressurskrevende. Næringen har derfor fått melde inn sine behov, både for nåværende og fremtidig situasjon.
- Næringslivet ønsker at det settes av større arealer til næringsvirksomhet som tang- og tareproduksjon eller oppdrett av fisk.
  - Hvilke arealer som skal settes av til hva er en politisk avveining. Basert på kunnskapsgrunnlaget som foreligger tas det en avveining mellom hvilke områder som skal settes av til hvilke formål. I noen områder kan det være overordnet lovverk som gjør at oppdrett eller andre næringer begrenses, som nasjonal laksefjord. I andre tilfeller står kommunen mer fritt til å velge. Her gjør administrasjonen en vurdering basert på informasjonen som foreligger, og endelig vedtak gjøres politisk.
- Det ble spørsmål om mulighet for endring av planen dersom det kommer frem ny kunnskap. Skal planen gjelde i 12 år?
  - En plan gjelder til den blir erstattet av en ny plan. Når planer vedtas står det hvilken periode de løper fra og til. Det er likevel ikke noe i veien for å rullere eller endre planen før denne tidsperioden er gått. Dette kan for eksempel være aktuelt om forutsetningene for planen er endret. Det stilles da krav til medvirkningsprosess og høringer slik at berørte interesser kan uttale seg. Det skal være forutsigbarhet for alle parter.
- Vil næringsaktører som kommer med innspill til næringsarealer i sjø ha fortrinnsrett på de samme områdene?
  - Ingen aktører har fortrinnsrett over andre aktører.
- Kan det være andre aktuelle områder for oppdrett som ikke er spilt inn av næringsaktører, men som ikke er vurdert?
  - Det kan være det, men det er et ressurskrevende arbeid for kommunen å utrede arealer hvor det ikke foreligger konkrete forslag til nye formål og dette er derfor ikke utredet nærmere. Ny teknologi kan i fremtiden muliggjøre utnyttelse av arealer som i dag ikke er ansett egnet.
- Kommentar om at noen områder er lagt brakk pga mye oppdrett i disse arealene.
  - Kommunens opplevelser er at fylkeskommunen har prøvd å fordele aktørene geografisk for å sikre at det ikke blir problemer med for eksempel fiskesykdommer.
- Spørsmål til de politiske representantene som var tilstede – har vi som samfunns råd til å si nei til arealer for oppdrett og dermed også si nei til arbeidsområder i kommunen?
  - Det er mange hensyn å ta, og det er aldri populært å si nei til en part. Det har generelt sett vært lite innspill fra næringene. Kommunen kan ikke koste på omfattende kartlegging av områdene. Vi sier ja takk til arbeidsplasser, men det er flere hensyn som må balanseres.
- Innspill fra salen: I møtet til Lerøy Aurora i Jarfjord fikk man inntrykk av at Lerøy Aurora var fornøyd med arealavsetninger. Samtidig er områdene fra Lille Jarfjord til Grense Jakobselv ikke åpnet for andre næringer, og kan gjennom dette sies å være vernet.
  - Kirkenes næringsforening: Oppdrettsnæringen er ikke fornøyd.

Tang- og tareproduksjon

- Er det sett på arealer til den infrastrukturen som trengs for bearbeiding av disse produktene?
  - Arealene som behøves på land er ikke tatt med i dette planforslaget, da planforslaget kun tar for seg sjøområdene i kommunen.
- Hva med flytende produksjonsanlegg til tare?

- Underveis i prosessen har det vært samtaler med lokalt firma som driver med tang- og tareproduksjon i dag. Det som er en utfordring i dag er å få produksjons- og markedsjeden på plass. Det kan også være utfordringer til saltnivå innenfor lokalitetene. Det er vanskelig å si hva som skjer fremover i næring. Det er satt av arealer i sjø til denne næringen. I Korsfjorden mot Skogerøya er Aurora Seaweed AS gitt konsesjon til dyrking av utvalgte tarearter.

Arealer til havn og flytebrygger

- Er det satt av egne arealer til kaier og/eller flytebrygger?
  - Det kan opparbeides kaier og flytebrygger innenfor områdene merket ABA småbåtanlegg. Dersom det er snakk om større prosjekter, som i forbindelse med større turistanlegg på land og i sjø, vil disse som regel kreve at det utarbeides en egen reguleringsplan.

Oljeomlastningsområder

- Det kom spørsmål om området i Korsfjorden og Bøkfjorden som er satt av til omlastning av petroleumsprodukter – hvorfor er dette videreført i kystsoneplanen med tanke på dagens situasjon med Russland?
  - Her svarte kommunen at dette måtte undersøkes nærmere. Svaret fra kommunen ligger ved referatet.

Verneområder:

- Naturvernforbundet har tidligere kommet med innspill om områder for marint vern i området mellom Lille Jarfjord og Grense Jakobselv. Er det satt av arealer til marint vern?
  - Det er ikke satt av områder til andre formål som forhindrer en vernefunksjon i dette området.
  - Det har ikke vært diskutert vern av dette området spesielt i planarbeidet. Områder for vern vil være en politisk avgjørelse dersom dette skal gjøres gjennom en egen forskrift.
- Det kom inn spørsmål om en egen kommunalt forskrift ved bruk av vannscooter i Sør-Varanger
  - Innspill om dette må sendes til Sør-Varanger kommune. En forskrift om bruk av vannscooter vil en egen prosess som ikke dekkes av arbeidet med kystsoneplanen.
- Det kom innspill om problematikk med bygging i strandsonen.
  - Planforslaget tar kun for seg arealer i sjø. Bygging i strandsonen/langs sjøen er derfor ikke kommentert i planforslaget.

Videre planprosess

- Hva skjer om det kommer innspill til nye avsetninger?
  - Nye lokaliteter vil måtte konsekvensutredes og planforslaget vil da må sendes på ny høring og offentlig ettersyn. Det vil stiles samme krav til utredning, medvirkning og saksbehandling for nye lokaliteter som de lokalitetene som nå er foreslått.
  - Det vil være kostnader med forlengelse av planprosessen. Både utredninger og arbeidet som plankonsulent gjennomfører medfører kostnader, uten at kommunen kan si noe om den faktiske kostnaden. Dette bestemmes av hvilke tilleggsutredninger som må gjøres. Planprosessen vil forlenges.
  - Planen vil ikke ha tilbakevirkende kraft, slik at aktiviteter som i dag er lovlig, vil kunne videreføres. Dersom det skal gjøre endringer i aktivitetene vil aktørene måtte forholde seg til ny plan.

Dispensasjon fra planen:

- Hva skal til for å få dispensasjon fra planen?
  - o Etter plan- og bygningsloven kan hvem som helst søke om dispensasjon hvor og når som helst. Det følger egne saksbehandlingsregler og krav til dokumentasjon i slike saker. En søknad om dispensasjon utredes av administrasjonen som avgir et forslag til vedtak til politisk nivå. Kommunen kan velge å innvilge eller avslå dispensasjonssøknader. Avgjørelsen skal begrunnes. Søker, eller andre berørte parter/myndigheter, kan klage på vedtaket.
- Det understrekes fra salen at forutsigbarhet er viktig for både private og næringsaktører.
  - o Alle arealplaner kan endres, og de kan dispenseres fra. Kommunen er likevel opptatt av at det skal være forutsigbarhet for alle parter, både næringsaktører og øvrige.

Notat, datert 13.06.22